

Nytt fra Vesterlen Speidermuseum

---

13. årgang - 2023

ORGAN FOR MUSEUMSVENNENE

NR. 4

Midnattstimen

Hver jul får vi en repetisjon på englenes uhyrlige påstand: FRED PÅ JORD. Når var det noen gang fred på jord? Ja, i hvert fall ikke i vår tid.

Midt på natten kom det et budskap, fred på jorden blant mennesker som har Guds velbehag.

Det er å håpe at Gud lar sine engler komme med et lignende budskap denne julen. For mørkere enn vår verden er i dag, kan det umulig ha vært der ute på Betlehemsmarkene.

Det er midnatt i verden i dag. Atomtrusselen henger som et dommenes sverd over hodene våre. Unge mennesker mangler håp for fremtiden. Det er ikke lysning å se hvor man enn snur seg. Det er midnatt.

Når mennesket tidligere har stått overfor midnattsmørket, har det vendt seg til vitenskapen for å få hjelp. Men ikke denne gangen. Vitenskapsmannen er også fortapt i det midnattsmørket som truer oss. Ja, det er vitenskapen som har gitt oss de redskaper som nå truer oss inn i et universelt selvmord.

Men det er ikke bare i menneskets ytre, kollektive liv at det opplever midnattsmørke. Mørket har en parallell til den enkeltes indre liv. Psykologisk sett befinner vi oss også i den svarteste natt. Frykt og angst rir mennesket som en mare. Psykiatere påstår at det er flere mennesker som skades mentalt i dag enn noen gang i menneskenes historie. I et slikt mørke, er det fristende å tilby lettvinde løsninger. Den populære prest sier: Hvordan bli lykkelig, hvordan unngå stress? Jesu misjonsbefaling blir gjort mer «akseptabel»: «Gå ut i all verden, hold blodtrykket nede, og se, jeg skal gjøre dere til veltilfredse mennesker».

Det er også midnatt på det moralske område. Fargene mister sine konturer i mørket, alt blir en grå masse. De moralske prinsippene har mistet sin klarhet. Flertallet som også lever i mørke – bestemmer hva som er rett og galt. Men det er ikke lett for en blind å skulle beskrive regnbuen.

Midnatt er den tid da mennesket desperat søker å adlyde det ellefte bud: Du skal ikke la deg gripe. Synd er å bli grepet.

Dyd er å komme seg unna.

For når flertallet bestemmer hva som er rett og galt, smuldrer de moralske prinsippene bort og forsvinner – i mørket.

«Alle» betaler under bordet (da kan jeg også gjøre det).

«Alle» snyter på skatten (jeg unner ikke staten de pengene).

«Alle» bedrar sin kone (det hun ikke vet, har hun ikke vondt av).

«Alle» tar imot svarte penger (jeg har selv slitt for dem).

I bibelen fortelles det om en mann som banket på en dør ved midnattstimen. Han banket lenge før han fikk svar. Han ba om brød – tre brød. Troens brød, håpets brød og kjærlighetens brød.

1. Troens brød

Han var lei de religiøse småkakene, pliktandaktene i speideren og kirkens imponerende kransekaker pyntet med orden og tradisjon. De ga ikke næring.

2. Håpets brød

Han ville ha et brød som gå næring til den siste reisen over i det ukjente, bak dødens port.

3. Kjærlighetens brød

Han ville ha brød som næret sulten etter å bli elsket

En kald vinternatt smeltet Skaperen disse tre brødene sammen. Det nye brødet het fred. Det fremsto i menneskeskikkelse, født av en jomfru, mens mennesker og åndsvesener jublet over at FREDEN var kommet til jorden.

Julebudskapet er for meg dette ene: Fredens brød er kommet til jorden. Den som spiser av det, vil ha alt han trenger for å leve. Menneskets ulykke er at de ikke vil ta til seg denne himmelske føde.

Resultatet er at de glir inn i midnattsmørket. Og etter hvert lærer de seg til å leve i dette mørket. De venner seg til det. Det er deres forbannelse. I den personlige midnattstime kommer Jesus og banker på døren. Og om du hører hans røst og åpner døren – da vil han gå inn til deg og ha fellesskap med deg.

God jul og FRED være (sammen) med deg.

Rune Larsen

HISTORIEN OM DE FIRE ADVENTSLYSENE

Fire lys brant på adventskransen. Det var helt stille, så stille at man kunne høre lysene snakke til hverandre.

Det første lyset sa: «Mitt navn er fred. Jeg skinner klart, men menneskene vil ikke ha fred, de vil ikke ha meg.» Lyset ble mindre og mindre; til slutt sluknet det helt.

Det andre lyset sa: «Mitt navn er tro. Men jeg er blitt overflødig. Menneskene vil ikke vite av Gud lenger. Det er meningsløst at jeg brenner.» Så sluknet det andre lyset.

Bedrøvet og med lav stemme sa det tredje lyset: «Mitt navn er kjærlighet. Jeg eier ikke lenger kraften til å brenne. Menneskene overser meg. De ser bare seg selv og ikke de andre som de skulle elske.» Også det tredje lyset sluknet.

Et barn kom inn i rommet, så på lysene og sa: «Dere skal da lyse og ikke slukne», med øyne fulle av tårer. Da hørtes plutselig stemmen til det fjerde lyset: «Vær ikke redd! Så lenge jeg brenner, kan vi tenne de andre lysene igjen. Mitt navn er håp.»

Og barnet tok en flamme fra håpets lys med en fyrstikk og tente alle de andre lysene igjen.

Kvartalsrapport

Denne høsten har vært rolig. Vi har bare hatt besøk av 3 speidergrupper; Hinna NSF, Gand K/M og Rennesøy K/M. Alle både voksne og barn hatt Museumsmerke. Det betyr at de har lært om museet, Baden-Powell, sportegn og mye annet kjekt.

En av gruppen fikk øve seg på morse, og en annen lagde opptenningsbriketter av avis, hyssing og gamle stearinlys.

Vi har også hatt besøk av en gjeng "gamle" speiderpiker fra Stavanger 2 K.F.U.K.

Denne høsten har fått en ny museumsomviser, det setter vi stor pris på.

Neste år fortsetter vi med omvisninger og håper mange grupper melder seg på.

Hilsen Åse Wathne

Impeesa – ulven som aldri sover

Baden-Powell hadde mange oppnavn. Det han kanskje satte mest pris på var «Impeesa» - ulven som aldri sover. Navnet fikk han av Matabelefolket i 1986. Grunnen var at de aldri klarte å overraske han og at han alltid var i aktivitet.

Da Baden-Powell la fram sitt program i Scouting for Boys, oppdaget han at speidingen spredte seg til andre land av seg selv. Fra hans side var den bare ment til bruk i det britiske samveldet.

Til Norge kom speiderbevegelsen tidlig da speidertropper ble startet forskjellige steder allerede i 1908 og 1909. Det førte snart til to organisasjoner – Norske Gutters Speiderkorps (en underavdeling av det daværende idrettsforbundet) og Norsk Speidergutt-forbund.

Etter en fisketur til Norge i 1911 holdt Baden-Powell en parade 31. august på Tullingsgt. i Kristiania med tropper fra begge forbund. Mange troppsflagg ble innviet der. Etterpå var det møte for lederne og drøftinger med ledelsen i de to forbund. Baden-Powell ga uttrykk for at Norsk Speidergutt Forbund var det forbund som best hadde oppfattet helheten i hans ide. På sikt førte det til at dette forbundet ble det eneste for gutter her i landet.

Året etter var Baden-Powell igjen på fisketur i Norge. Han var i Østerdalen sammen med sin nevø Donald. Fra dette besøket har forbundet en innholdsrik skissebok.

Omkring 1930 var han igjen innom Oslo etter en fisketur i Sverige. Han hadde hørt om «en laks i Nord-Sverige som ønsket å treffe han». I Oslo ble Baden-Powell møtt på Østbanestasjonen av forbundets ledelse før han dro videre til Bergen og tilbake til England. Begivenheten ble samme dag omtalt i Aftenpostens kveldsnummer.

I 1933 var Baden-Powell på et fredscruise for speiderledere med S/S Caligari til Østersjøen og Skandinavia. Fredag 26. august var det parade av speidere på bryggen i Oslo og Baden-Powell deltok etterpå i et møte med en rekke ledere. Der delta han ut «woodbadge» for fullført Gilwell-trening til tannlege Selmer-Olsen fra Arendal. Lord og lady Baden-Powell fikk overrakt forbundets hederstegn

«sølvfisken» av Norsk Speiderpikeforbund. Om kvelden var det leirbål med speidere på Frognerseieren. Her var også dronning Maud tilstede.

Hvorledes så denne mannen ut? Han var ikke så høy av vekst, Baden-Powell, kun 1,72 høy, men spenstig, senet og slank. Han hadde mange fregner, «gulrotfarget» hår og bart og øyne som smilte med mange rynker rundt Baden-Powell hadde en kraftig stemme og det var en fordel førhøytalernes tid. Helt fra guttetiden var Baden-Powell opplagt på skøyestreker og moro, men har alvorlig nok når det krevdes.

Allsidig, først i sitt yrke som militær, men kanskje enda mer i «sitt annet liv» som leder av speiderbevegelsen i fredens tjeneste. Han hadde kunstneriske evner som tegner og i modellering.

Baden-Powell var ikke interessert i jakt. Han likte å studere dyr, heller enn å drepe dem. I sine siste år i Kenya laget han en plattform i et tre. Der brukte han mye av sin tid til å studere «dyrene i Afrika». Han holdt seg alltid i god fysisk form og praktiserte helt til sine siste dager de fem gymnastikkøvelsene som er tatt inn i Scouting for Boys.

Da speiderpikearbeidet kom i gang i 1910, var hans søster Agnes den første lederen. 30. oktober giftet han seg med Olave St. Clair Soames. Hun overtok som Chief guide og var det helt fram til sin dødsdag 26. september 1977.

Baden-Powell var født 22. februar 1957 og døde i Kenya 8. januar 1941. Det ble tilbudt at han skulle begraves i Westminster Abbey, men familien avsto da han selv hadde ønsket å hvile i Afrikas jord. Han er begravet i den lille byen Nyeri i Kenya – hvor også Lady Olave er begravet. Gravstedet har en enkel støtte med tegnet «Jeg er gått hjem» og merket til de to speiderorganisasjonene. I Westminster Abbey er det satt opp en minneplate over begge speidersakens pionerer.

Baden-Powell var preget av den enkelthet og ærlighet som er karakteristisk for mange store menn. Mange år er gått siden speiderbevegelsen startet, men på tross av de forandringer en omskiftende verden gjør nødvendig, hviler speiderarbeidet fortsatt på hans grunnlag og drives i hans Ånd.

Hu Jenny

Gunnar Roalkvam

Her e ein sang te hu Jenny i Økonomen avdeling to. Der ekspederte hu i adle år. Hu va greie kan dokker tro. Hu hadde et smil te oss adle, og serligt te osser små, og hu fant fram pinnastolar, sånn at de gamle sko sleppa å stå.

Hu veide opp sviker og sukker og påsar med kaffi og salt, for i hyllene bagom disken, der hadde hu pitlemann alt! Hu trodde på samvirketanken, og hu sa at butikken va vår, og pengar som blei te overs fekk me igjen kvert bidige år.

Aldri må me svikta, pleide hu Jenny å sei, for det e jo veldig viktig at me e på rette vei. Når dokker små bler større og kan vera aktivt med, så gløym ikkje målet våres og kooperasjonens idè.

Hu pakte inn brønå fra Samhold og ga de med kjerlige ord te osser små røvarsongar og ba oss hilsa hjem te na mor. Så sa me nana te hu Jenny som sto bagom disken og lo, og dørklokkå sa dingeling i Økonomen avdeling to.

Julesamling på museet

Onsdag 6. desember hadde museets venner invitert vidt og bredt til julekos på museet. I år satset vi på kveldssamling (før har vi alltid hatt midt på dagen), men det var bare et 20-talls venner som kom på besøk; dette satte vi STOR pris på. Helt fra Jørpeland og Bryne var det gjester!

Åse ønsket velkommen og informerte litt om museet. Anne Brit leste budskapet om Fredslyset som vi dessverre ikke kunne ha med oss fysisk da det er forbud mot åpen ild på museet. Det ble sang og praten gikk livlig rundt bordene.

Kveldens to hovedtalere var Johan Andreas Håland Thorakaas som var leirsjef på GNIST, KM sin landsleir på Forsand i 2022 og Vibeke Bø Langeland, Vesterlen sin leirsjef på kretsleiren på Camp 773 i sommer. Dette ble veldig interessant og vi fikk høre om regn og sørpe, bålforbud og tørke og ikke minst om speidere som taklet utfordringene og hadde en fantastisk leir. Selve oppbyggingen av leirene, gjennomføringen både av stab, peffer og komite fikk vi høre mye om og er noe vi kan bygge videre på, både til KM til kretsleir i Bjerkreim i 2024 og vår felles landsleir i Gjøvik i 2025.

Julelotteriet hadde over 50 gevinster. Det var stort sett museets venner som hadde gitt alle gevinstene og det ble stor glede rundt bordene. Veldig mange som vant.

Som seg hør og bør, avsluttet vi med å rulle inn flagg og synge speiderbønnen.

Gratulerer!

Sola KFUK-KFUM-speidere er 60 år i 2023. Dagens gruppe er en sammenslåing av gruppene Sola 1 KFUK, Sørnes 1 KFUK, Sola 2 KFUK, 1. Sola KFUM og 2. Sola KFUM. Først ute av disse var Sola 1 KFUK som startet høsten 1963. Ved oppstarten holdt de til i noen gamle tyskerbrakker der det gamle helsesenteret er, før de flyttet til Ljosheim.

Jubileet blir markert på Lysmesse i Sola kirke kl. 18. den 10. desember. En gang speider, alltid speider.
Kristin Nordstokke

Fra kretsleir på Ålgård i 1964.

Aspiranter fra Hinna speidergruppe hadde en flott kveld på museet.

Årsrapport 2023 for Vesterlen Speidermuseum

Vi startet 12. januar med å lage en plan for 1. halvår. Ettersom Esther Bjelland var sykemeldt denne perioden, var det mye som måtte gjennomgås og læres for å finne en struktur vi kunne ha uten hennes stødige hånd.

Heldigvis hadde hun tilrettelagt en god del med bl.a. å komme med forslag til komitè som skulle holde i trådene. Hennes forslag var at vi byttet henne ut med Inger Lise Lindanger. Dermed består komiteen av Inger Lise, Tor Inge og Åse. De to siste sto over fra høsten 2022. Siste halvår har Esther vært mer med. Det har betydd mye for oss som er frivillige på museet.

Noe av det viktigste vi jobber med for tiden, er nye digitale løsninger og regner med å ha det klart tidlig i 2024. Dette er et omfattende arbeid. Når det skal gjøres så billig som mulig, er vi prisgitt kunnskapsrike menneskers velvilje og tid. Når det er på plass, skal vi igjennom en periode der vi legger inn alt vi har fått av gaver i 2023.

Videre har det vært viktig for oss å jobbe med logo, nytt navn og vedtektsendringer. Alt dette er sendt kretsstyrene til behandling. Nå legger begge speiderkretsene forholdene til rette for å komme i gang med et samarbeid i forhold til museet. Vi regner med at det arbeidet for alvor kommer i gang over nyttår.

Vi har hatt 2 møter der vi har invitert «gamle» speidere til informasjonsmøte og omvisning. Formålet med dette har vært todelt; vi ville informere om arbeidet vårt og museet generelt og om mulig få flere som kunne være museumsguidere. Det har vært til sammen ca. 10 stykker på disse møtene. Det har endt opp i at vi har fått en ny museumsguide og et nytt medlem av arbeidsgruppen.

Omvisningene dette året har stort sett vært på vårparten. Det har vært holdt 12 omvisninger dette året og flere av gruppene har tatt museumsmerket. Den nye museumsguiden har også fått prøve seg.

Vi har vært representert på kretsting både i Vesterlen og Rogaland. Der har vi fått informert om museet og driften.

I vår inviterte vi til samarbeidsmøte med roverombudene. Dette resulterte i et møte med Roverombudet i K/M kretsen der vi ble utfordret på å finne ut om roverarbeid før i tiden. Dette jobber vi med og er kommet godt i vei. Vi antar vi kan få et hefte klar første halvdel av 2024.

I vår brukte vi tid på å planlegge museets program på Vesterlen sin kretsleir i sommer. Der hadde vi en utstilling/spørrekonkurranse; vi hadde fotokonkurranse og lånte ut gamle speiderdrakter til åpningsleirbålet.

Sommeravslutningen dette året ble spesiell og uforglemmelig. Vi fikk feire Bell sin 100-års dag sammen med henne på Alders hvile en uke på forskudd. Kretsleder i Vesterlen krets var også tilstede og overrakte blomster sammen med noen gode ord. Ellers var det flagguttrulling, sanger, konkurranser, mat, gode historier og mye latter før vi avsluttet med å rulle inn flagget og syng speiderbønnen. En verdig 100-årsdag og en verdig sommeravslutning.

8.-10. september var 3 delegater fra Vesterlen speidermuseum på Nordisk Speidermuseumskonferanse i Stockholm. Det var 3 dager med mye foredrag om museumsarbeid og oppbevaring av gjenstander, informasjon om alle museene og deling av gode ideer om utstillinger, osv. Vi fikk også tid til en formiddag på speidermuseet i Stockholm.

Museumsavisen kom også i år ut med 4 nummer. Den er et viktig bidrag i vår utadrettede arbeid.

Vi avsluttet året med julemøte onsdag 6. desember med 19 personer tilstede. Vi har lagt ned 1222,5 dugnadstimer dette året og i snitt har vi vært 9 personer i arbeidsgjengen på torsdagene.

Åse Wathne

Hvilke tilbud har museet til speiderne?

Vi har flere alternativ når gruppen har bestemt å komme på besøk:

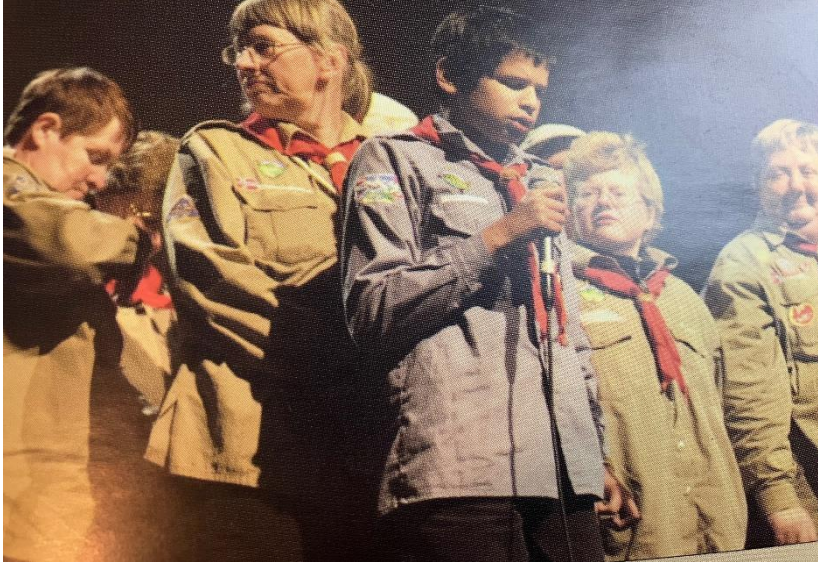
1. Jubileumsmerket (10 år) der speiderne får omvisning og historie pluss spørsmål som skal besvares. Vi har flere merker igjen (pga pandemien).
2. Wilhelm Retz-merket. Speiderne får speiderhistorie pluss mye om Retz etterfulgt av spørsmål som må besvares.
3. Speiderhatten. Her skal speiderne gjennomføre en forhåndsoppgave som går på gruppe, de får omvisning, historie og spørsmål.
4. Omvisning med historie
5. Flette avis-pute (gammel tradisjon). Får diplom. Også en omvisning.

Vi håper mange vil besøke oss. Speidere kan komme flere ganger og ta flere merker. Vi er alltid glad for å se dere og formidle litt av vår kunnskap.

Speiderarbeid i institusjoner

Det har vært speiding på guttehem, kysthospital, vanføreinstitusjoner, døve- og blindeskoler, altså på institusjoner hvor barna var over lengre tid, ofte bundet til sykesenger. Alle forbundene hadde slike tilbud drevet av ledere med kall, idealisme, pågangsmot, nytenking og kreativitet.

Dalen blindeskole i Trondheim

Speiderarbeidet på Dalen startet med KFUK allerede i 1927. Bestyreren ville gjerne at alle skulle være speidere. Reidun Iversen var leder helt fram til krigen. Hun hadde ofte speiderne med til sitt landsted på Byåsen, der det var spesielt populært å koke mat, vaske kopper og ha hele huset til disposisjon. I 1947 skulle speiderarbeidet starte opp igjen, denne gang i regi av NSPF. Det ble samlet inn penger til speiderdrakter, men dessverre var ledersituasjon veldig ustabil.

På 50-tallet kom arbeid for både gutter og jenter godt i gang og var aktivt fram til 70-tallet. Da var de fleste barna integrert i skolen på hjemstedet og blindeskolen flyttet til Melhus.. På 50-tallet var det 3 jentepatroljer, og vi hører om mange turer til skolens hytte Dalabu. Der var alle kjent, og det var lett å finne fram. Lederne laget maten og tente bål til pinnebrødsteking og leirbål.

Det ble brukt mye tid på å lære speiderhilsen da de ikke kunne se på hverandre og lære hvordan det skulle gjøres. I sommerferien var alle hjemme hos sine familier, så det ble ingen leirdeltagelse, men likevel lærte speiderne å lage skostativ til teltbruk.

Guttene hadde på 60-tallet mange NTH-studenter som ledere og hadde derfor også mange turer til studenthytta i Selbu i tillegg til skolehytta. I meise- og ulveungetiden var alle med, men etter hvert falt naturlig nok noen fra. Både gutter og jenter husker St. Georgsdagen i Nidarosdomen sammen med resten av kretsen.

De fulgte det vanlige speiderprogrammet og deltok på mange av kretsens arrangement. Populært var svømmestevne og skirenn. Speiderne deltok ikke på møter i andre tropper, men hadde et godt samarbeid med Trondheim 8 ved julemøter og på troppsleir og landsleiren på Ringerike.

Martina-flokken

28. november 1961 ble det ulveflokk på Martina Hansens hospital. Det var 10 gutter i alderen 7-11 år fra hele landet. Alle hadde et fysisk handicap og var sengeliggende, for de måtte ikke stå eller gå på grunn av de såkalte bløde hofter. Sykehusoppholdet kunne ta lang tid hvis de måtte i strekk. På grunn av deres handicap, måtte de fleste øvelsene omarbeides slik at guttene fikk mulighet til å gjennomføre kravene til prøver og stjerner. Likeledes måtte de fleste leker omarbeides. 3. april 1962 ble 6 stykker opptatt, alle iført ulvedrakt. Til den første opptagelsen var det besøk av kretsleder og ulveombud. Skolens 17. mai tog gikk forbi hospitalet. Sengene ble kjørt ut på terrassen, alle hadde ulvedrakter på og flagg i hånden. 29. mai ble de siste 4 opptatt.

Legen ga tillatelse til å ta alle 10 med på ulvesamling Kr. Himmelfartsdag. De ble hentet i 3 biler. Lederne hadde laget en vegg av presenninger som kunne bli til telt hvis et kom regn og de satt på hver sin luftmadrass med teppe rundt bena. De var så spente. Tenk å komme på skogstur når man lå på sykehus! Vi var på ulvetur i 3 år til Åsa hos noen speidervenners landsted. Første året var det 10 stykker med, neste år 14 og siste år 17 tykker. Det var den helt store opplevelsen.

Martina-flokken betalte ingen kontingent. Vi fikk kr. 300 fra Martina Hansens fond, gaver fra en sykkubb og fra krets og avdeling. Speiderne solgte speider-julehefter på de andre avdelingene på sykehuset; startet med 30 hefter og km opp i 120.

I 1971 begynte overlegen å operere barna og året etter så de gode resultater. Sykehusoppholdet ble kortet ned til 3-5 uker. Da vi kom til jul, var det nesten ingen barn igjen og Martinaflokken ble oppløst.

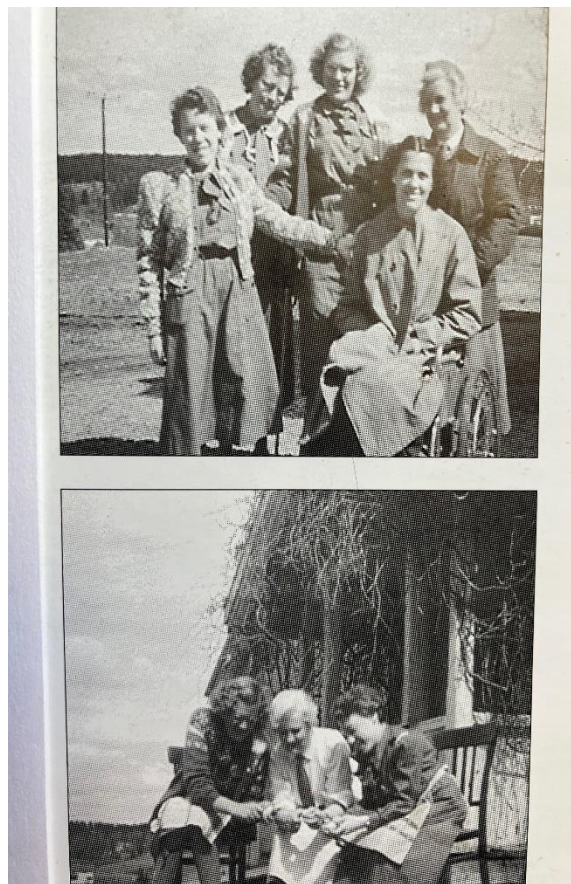

Speiderpiker på «Sophies Minde, et ortopedisk sykehus i Oslo

«På leir – i haven», leser vi i Speiderpiken i 1936. 5 piker fra Blåveispatruljen, hvorav tre ikke kan gå og fire har dårlige hender, er på leir i haven på Sophies Minde i vel to timer. På denne korte tiden rekker de å sette opp telt, koke kakao og steke pannekaker. Patruljen ble stiftet høsten 1934, da Gudrun Strøm fikk post på barne-hjemmet ved Sophies Minde. Patruljen ble «adoptert» av Gudruns egen tropp Ullern 1. Den høytidelige opptagelsen foregikk på St. Georgsdagen sammen med troppen. Gudrun forteller at de holdt på med annengraden, morse og forbindinger. De hadde sydd patrulje-flagg og alle hadde sydd permer til håndbok. For å skaffe penger til verdenstiøren» på Tenkedagen, solgte de «blåveisduker», laget i potettrykk. Dagen ble feiret på Oslo krets leirbål på Vestheim pikeskole. Det var ikke så lett å være med på slike møter; patruljen var avhengig av å bile og bæres.

I 1952 hadde NSPF-arbeidet ligget nede en tid og ble startet opp igjen av KFUK. Liv Strøm fikk et kall til å drive speiderarbeid for funksjonshemmede. Hun henvendte seg til forbundskontoret og ble umiddelbart grepet fatt i. Pasientene på Sophies Minde kunne haq medfødte lidelser eller skader de hadde fått senere, blant annet hadde mange hatt poliomyelitt i en stor epidemi i begynnelsen av 1950-årene. Det var for det meste 10-15 speidere, alle over 10 år. Den gang måtte de bo på sykehuset det meste av året. Pikene kom fra hele landet og de fleste fikk sjelden besøk, derfor var speidermøtene en kjærkommen avveksling.

Alle som var i riktig alder var med, ingen meldte seg ut. Det var ingen andre organiserte fritidstilbud for dem på sykehuset. Etter at Liv Strøm overtok, deltok troppen på turer og leire. Mange kjørte i rullestol eller ble transportert på enkle kjerrer (en kasse med hjul på). Jentene sov inne i hus, men var ute hele dagen og drev med vanlige leiraktiviteter, matlaging, osv., naturligvis til en viss grad tilpasset deres situasjon. Troppen samarbeidet med tropper i Østre Aker krets, der Liv hadde vært aktiv. Det

var ekstra populært blant de andre å få ha teltet til speiderne fra Sophies Minde på sitt leiområde, så det måtte loddtrekning til. Når de skulle på turer og leirer stilte sjåfører fra Bryn ions Club opp. Sykehuset var glade for dette tilbudet og stilte også opp med transport og annen hjelp. Når de var på tur på Nordtangen, som ikke hadde vei helt fram, ble de rodd over vannet.

Etter hvert ble det andre behandlingsmetoder, pasientene var bare på sykehus noen måneder og ble så sendt hjem for videre behandling. Mange av dem ble med i lokale speidertropper når de kom hje. På den måten tjente speidersaken som en inngangsport til lokalsamfunnet.

Museumsavisen har fått følgende fra Karen Margrethe Sture KM

Speiding for barn og unge med behov for ekstra tilrettelegging.

Byhaugen KFUK-KFUM-speidere, en speidergruppe med aktivitetstilbud spesielt tilrettelagt for barn og unge med spesielle behov, startet opp i januar 2018.

De fleste som var med i gruppa trengte mer hjelp og tilrettelegging av program enn det som eksisterende speidergrupper i kretsen kunne tilby. Fram mot våren 2020 var det en økning i medlemstallet, på det meste var det 12–14 medlemmer.

Speidermøtene bød på speideraktiviteter som for eksempel naturkjennskap, spikking, knuter og lek. Mat på bål var populær aktivitet.

Perioden med pandemi gjorde det vanskelig for gruppa. Den førte til at gruppa, som mange andre grupper og lag, opplevde nedgang i medlemstallet.

Januar 2023 var det så få medlemmer som kom på møtene at aktiviteten ble satt på pause. Noen av medlemmene som var aktive i gruppa har funnet seg til rette i lokale grupper i kretsen.

I perioden gruppa har eksistert har Norges KFUK-KFUM-speidere tilbudt kurs for ledere med tema som «Barn med spesielle behov» og «Inkludering og tilrettelegging». Forbundet har også satt fokus på inkludering og tilrettelegging i programarbeidet, og gjennom visjonen «Rundt våre leirbål er det plass til alle». Dette for å gjøre alle grupper bedre rustet til å ta imot medlemmer med spesielle behov.

Hvert år blir fredslýset fra Betlehem spredt rundt i hele verden for å minne oss om samholdet og fellesskapet mellom mennesker, både enkeltmennesker, folkegrupper og nasjoner, og som et uttrykk for bønner, drømmer og ønsker om fred på jorden. I år er det Rogaland KFUK/M som har hentet fredslýset og distribuerer det til grupper.

Robert Baden-Powell grunnla speideren som en fredsbevegelse. Speidere skal være venner på tvers av landegrenser og andre grenser. Hvis speidere får innflytelse i ulike land, vil de ikke føre krig mot hverandre, var tanken. Speiderloven sier fortsatt: "En speider arbeider for fred og forståelse mellom mennesker".

Fredslyshilsen:

Gode gildevenner og speidervenner.

Tiden flyr av sted og det er igjen tid for Fredslyset. Selvfølgelig kan fredslyset brukes gjennom hele året, men vi har tradisjon for markeringer av Fredslyset i adventstiden.

Vi lever i en urolig tid. Vi hører stadig om knivstikking, ran og vold i våre egne nær miljø. Utøverne av denne type handlinger blir stadig yngre. Hva skjer med folk? Er dette en del av den digitale tiden? Svekket sosial kompetanse? Mer egoisme? Vårt naboland Sverige preges av alvorlige voldelige handlinger og det er krig i Ukraina. Dette er bare eksempler på hva som skjer i vår tid i verden. Er vår verden fortsatt fredelig og trygg?

Fredslyset er et symbol for fred. Den kan ikke stoppe krig. Det er bare mennesker som kan stoppe krig og stifte fred. Men mennesker trenger motivasjon, inspirasjon og tro på at de kan gjøre en forskjell. La Fredsflammen minne oss om vår sårbarhet, vår styrke og våre sosiale felleskap. Hver og en av oss kan bare gjøre vårt beste for en tryggere verden – å være beredt.

Å VÆRE BEREDT

det er ikke å være forberedt på alt,
å ha forutsett alt.
Det er umulig, ingen kan det.

Å VÆRE BEREDT

det er å ta imot livet,
hele livet
slik som det kommer til oss
med alt det vakre
med alt det tunge

Å VÆRE BEREDT

det er å være klar,
å gjøre det øyeblikket krever.
Det er ikke dine ord som sier
at du er beredt,
det er ikke dine handlinger.
Det er det ansiktet du vender
mot verden - ditt blikk.

Gry Walderhaug Grimsrud, landsgildemester

STØTTE TIL MUSEETS ARBEID:

Andelsbrev kan kjøpes ved å betale inn ønsket beløp på konto 3201.30.18625. Merk innbetalingen med navn og adresse, da får dere andelsbevis på beløpet i posten. Andelsbevis kan også kjøpes på museet ved besøk der.

Vi selger andelsbevis pålydende

Kr. 50,- kr. 100,- kr. 500,- kr. 1000,- og fritt beløp

MUSEUMSBESØK:

Musèet er åpent torsdager fra kl. 1000 til kl. 1430. **Velkommen!**

Ønskes besøk til annen tid kan det avtales pr telefon.

Inngangsbillett: Barn kr. 10,- Voksne: kr. 20,-

KONTAKTER TIL MUSEET:

Fellesmail til museet (for bestilling av besøk)

museet@vesterlen.no

Åse Wathne   mobil: 958 63 482

John Ottar Lie Motland   mobil: 915 99 747

Lovise Mæland   mobil: 415 10 707

NSF kretskontor   mobil: 950 31 101

post@vesterlen.no

K/M kretskontor   mobil: 940 09 491

post@rogalandspeider.no

Kretsenes websider   www.vesterlen.no

www.rogalandspeider.no

